

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/359711858>

ZEYTİNLİKLER İLE YAKIN ÇEVRESİNDE KÖMÜR OCAĞI AÇILABİLMESİ İÇİN YAYINLANAN 1.3.2022 TARİHLİ YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİĞİ VE AÇIK KÖMÜR OCAKLARI İLE TERMİK SANTRALLARIN ORMAN VE ZEYTİN AĞA...

Presentation · April 2022

CITATIONS

0

READS

69

1 author:

M. Doğan Kantarcı

Istanbul University Faculty of Forestry

85 PUBLICATIONS 74 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

ÇORLU ÇUKURÇENGEL, AĞIRMEŞE, ESERCE ORMANLARI İLE KUM OCAKLARINDA TOPRAK VE MATERYAL ÖZELLİKLERİ İLE SU ÜRETİMİ İLİŞKİLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR VE ERGENE HAVZASI'NI DA KAPSAYAN DEĞERLENDİRMELER [View project](#)

Karadeniz Kıyıköy-Trakya-Saros Körfezi doğal gaz boru hattı ekolojik değerlendirme [View project](#)

**ZEYTİNLİKLER İLE YAKIN ÇEVRESİNDE
KÖMÜR OCAĞI AÇILABİLMESİ İÇİN YAYINLANAN
1.3.2022 TARİHLİ YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİĞİ
VE**

**AÇIK KÖMÜR OCAKLARI İLE TERMİK SANTRALLARIN
ORMAN VE ZEYTİN AĞAÇLARINA
ETKİLERİ ÜZERİNE EKOLOJİK DEĞERLENDİRMELER**

M. DOĞAN KANTARCI

1.4.2022

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından:
Resmî Gzt. 1.3.2022, sayı 31765

MADEN YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1- 21/9/2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden Yönetmeliğinin 115 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yürütölen madencilik faaliyetlerinin tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlara denk gelmesi ve faaliyetlerin başka alanlarda yürütölmesinin mümkün olmaması durumunda madencilik faaliyeti yürütecek kişinin faaliyetlerin bitiminde sahayı rehabilite ederek eski hale getireceğini taahhüt etmesi şartıyla Genel Müdürlük tarafından belirlenen çalışma takvimi içerisinde zeytin sahasının madencilik faaliyeti yürütölülecek kısmının taşınmasına, sahada madencilik faaliyetleri yürütölmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilebilir. Zeytin sahasının taşınmasının mümkün olmadığı durumlarda sahada madencilik faaliyetleri yürütölmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilebilmesi için madencilik faaliyeti yürütecek kişinin madencilik faaliyetleri bitiminde sahayı rehabilite ederek eski hale getireceğini ve Tarım ve Orman Bakanlığınca uygun göröllecek alanda dikim normlarına uygun, faaliyet yürütölülecek saha ile eşdeğer büyüklükte zeytin bahçesi tesis edeceğini taahhüt etmesi zorunludur. Bu fıkra kapsamında zeytin sahasının taşınmasına ilişkin tüm masraflardan ve zeytin sahasının taşınmasından kaynaklanan tüm taleplerden madencilik faaliyeti yürütmesi yönünde lehine karar verilen kişi sorumludur. Bu fıkra kapsamında zeytin sahasının taşınmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça, zeytin bahçesi tesis edilmesine ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 2- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

AÇIKLAMA:

YÖNETMELİĞE EKLENEN FIKRAYA (4) DİKKAT ÇEKİCİ BAZI KONULAR EKLENMİŞTİR:

1. ZEYTİNLİĞİN TAŞINMASI MÜMKÜN OLAN YERLERDE;

- 1.1. Ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak için tapulu zeytinliklerde madencilik (Kömür) yapmak.
- 1.2. Madencilik faaliyeti yürütecek kişi (?)
- 1.3. Bu kişinin işin bitiminde sahayı Rehabilite etmeyi taahhüt etmesi.
- 1.4. Genel Müdürlük (?) tarafından belirlenecek çalışma takvimi.
- 1.5. Zeytinlikte madencilik yapılacak kısmın taşınması.
- 1.6. Zeytinlikte geçici tesisler yapılmasına «**Kamu yararı**» dikkate alınarak izin verilebilir.

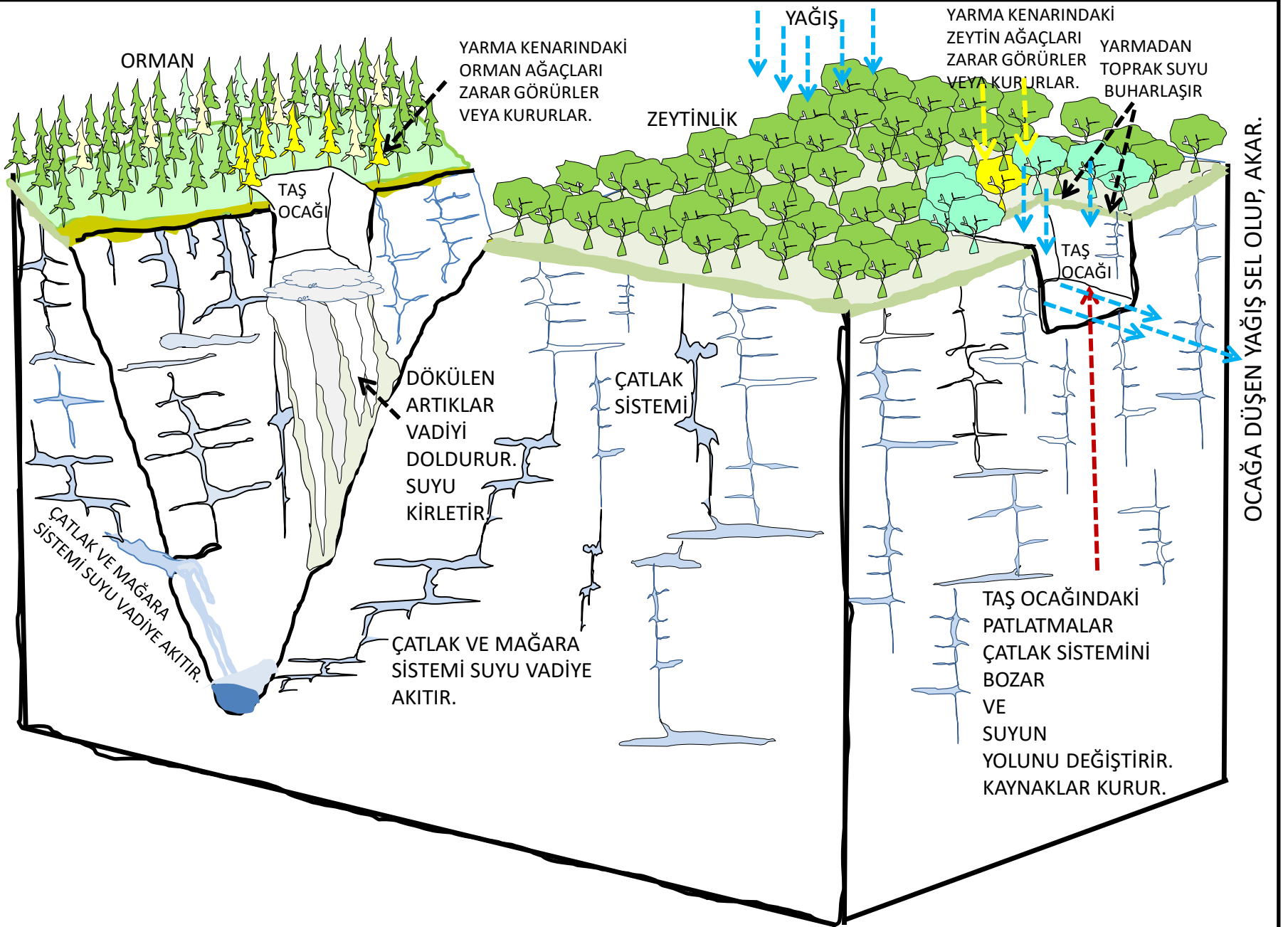
2. ZEYTİNLİĞİN TAŞINMASI MÜMKÜN OLMAYAN YERLERDE;

- 2.1. Madencilik faaliyetini yürüten **kişi (?)** işin faaliyetin bitiminde sahayı rehabilite ederek eski haline getireceğini taahhüt edecektir.
- 2.2. **Kişi (?)** Tarım ve Orman Bakanlığınca uygun görülen alanda, dikim normlarına uygun ve eşdeğer büyüklükte bir zeytin bahçesi tesis edeceğini taahhüt edecektir.
- 2.3. Zeytin sahasının taşınmasına ait tüm masraflar ve talepler madencilik yapan kişi sorumludur.
3. Zeytin sahasının taşınmasına ilişkin usûl ve esaslar ile zeytin bahçesi tesis edilmesine dair usûl ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenir.

KİŞİ (Özel veya tüzel. Ama burada ilgili firma) ADINA YÖNETMELİK OLURMU ?

M. Doğan Kantarcı

ŞEKİL 1. KARSTLAŞMIŞ ARAZİDEKİ BİR TAŞ OCAĞININ SU SIZINTI SİSTEMİNE VE ÇEVRESİNE VERECEĞİ ZARARLAR

RESİM 1. KİREÇ TAŞI ÇATLAKLARI ARASINDA TOPRAKLAŞMA

M. DOĞAN KANTARCI
AĞUSTOS 2008

Ağaçları sökerken ince köklerini koparacaksınız.
Taşımak için dallarını ve köklerini budayacaksınız.
Kütükleri fiçılara dikip, 5 yıl suluyup, yeşerteceksiniz.
10 yıl sonra biraz meyva verecek.
O meyva ile köylü geçinecek. Öylemi?
Siz akıllısiniz da millet aptalmı?

RESİM 2.1. TAŞINMAK ÜZERE BUDANMIŞ BİR ZEYTİN AĞACI (KÖKLERİ DE BUDANINCA KÜTÜK)

RESİM 2. YATAĞAN YEŞİLBAĞCILAR'DAN SÖKÜLÜP, DATÇA BİLLURKENT'E NAKLEDİLMİŞ OLAN ZEYTİN AĞAÇLARI

AĞAÇLARIN SÖKÜLME – DİKİLME TARİHİ EYLÜL 2008
RESMİN ÇEKİLDİĞİ TARİH AĞUSTOS 2014
AĞAÇLAR TOPARLANIP, MEYVE VERMEĞE BAŞLADILAR 2019-2020

Timur Kabaklarlı tarafından söktürölüp, Datça Billurkent'e dikilmiş olan zeytin ağaçları.

RESİM 4. YATAĞAN TERMİK SANTRALİNİN DEVREYE ALINAN BİRİMİ ELEKTROSTATİK FİLTRELER ÇALIŞTIRILMADIĞI İÇİN KÜL ATIYOR.

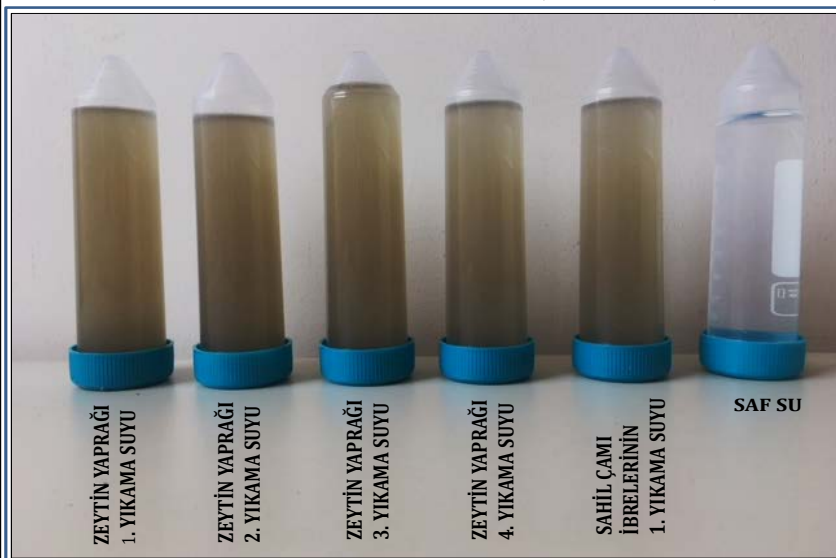
YATAĞAN TERMİK SANTRALİNİN BACA GAZLARI
BENCİK DAĞI'NDAKİ KIZILÇAM ORMANINI KURUTTU.
ORMAN ALANI YENİDEN AĞAÇLANDIRILDI.
DİKİLEN FİDANLAR DA KURUDU.
KURUMAYANLAR İSE (Servi fidanları) SARARDI (Bkz.
D. Tolunay 1994 ve M.Ö. Karaöz 1994).

YATAĞAN TERMİK SANTRALINDAN
ÇIKAN KÜLLER ORMAN VE TARIM
ALANINA YIĞILDI.
KÜL DAĞI SALKIM AĞACI İLE
AĞAÇLANDIRILDI.
KÜLÜN İÇERDİĞİ RADYOAKTİF
ELEMENTLERİN VARLIĞI ÖLÇÜLE-
BİLİYOR.
KÜL YIĞININDAKİ AĞIR METALLER
SULAMA, YAĞIŞ VE SIZINTI SULARI
İLE ÇEVREYE KARIŞIYOR (Bkz.
Alper Baba 2001).

RESİM 5. SAF SU İLE YIKANAN ZEYTİN YAPRAKLARI VE SAHİL ÇAMI İBRELERİNİN ÇAMURLU SUYU

AÇIKLAMA:

1. ZEYTİN YAPRAKLARI KARACAHİSAR SUÇIKAN MEVKİİNDE BURHAN ÜNAL ZEYTİNLİĞİNDE 29.1.2018 TARİHİNDE TOPLANMIŞTIR. AĞAÇLARDA 2017 YAPRAKLARI VARDIR. DAHA ÖNCEKİ YILLARDA ÇIKAN YAPRAKLAR DÖKÜLMÜŞTÜR.
2. SAHİLÇAMI İBRELERİ YENİKÖY TERMİK SANTRALİNİN GÜNEYİNDE (Santralin yanında) YERALAN SAHİL ÇAMI AĞAÇLANDIRMA ALANINDA 45 YAŞINDAKİ AĞAÇLARDAN ALINMIŞTIR (29.1.2018). İKİ YAŞINDAKİ İBRELERİN YIKAMA SUYUNA ÇIKAN ÇAMUR ÖRNEK OLARAK GÖRÜNTÜLENMİŞTİR. İBRELERDE SARİ LEKELELER (SO₂ yanıkları) BELİRGİNDİR. AĞAÇLARDA 2017 VE 2016 YILLARINDA ÇIKAN YAPRAKLAR KALMIŞTIR. DAHA ÖNCEKİ YILLARIN YAPRAKLARI DÖKÜLMÜŞTÜR.
3. YAPRAK ÖRNEĞİ ALINAN İKİ YER DE YOLDAN VE YOL TOZUNDAN UZAKTADIRLAR.
4. ZEYTİN YAPRAKLARI 4 DEFA, SAHİL ÇAMI İBRELERİ 1 DEFA YIKANMIŞTIR.
5. ÇIKAN ÇAMURLU SU İLE SAF SU ARASINDAKİ FARK ÇOK BELİRGİNDİR.
6. ALÇAK ARAZIDEKİ ZEYTİN AĞAÇLARINDA ÖNEMLİ VERİM AZALMASI OLDUĞU BELİRTİLMİŞTİR.
7. ZEYTİN AĞAÇLARININ ÇİÇEKLENME VE DÖLLENME ZAMANI OLAN NİSAN SONU İLE MAYIS BAŞINDA YUMURTALIK AĞZINA KONAN İNCE TOZLARIN (Ø < 10 µm VE Ø < 2,5 µm) BURADAKİ SIVIYI KURUTTUĞU VE ÇİÇEK TOZUNUN YUMURTALIĞA ULAŞMASINI, DOLAYISI İLE DÖLLENMEYİ ÖNLEDİĞİ VE VERİMİN AZALMASINA SEBEP OLDUĞU SONUCUNA VARILMAKTADIR.

M. DOĞAN KANTARCI

RESİM 6. ZEYTİN YAPRAKLARINDA KÜKÜRTDİOKSİT (SO₂) ETKİSİ VE YÜZEYDE GELİŞEN MANTARLARIN SEBEP OLDUĞU NEKROZLAR

M. DOĞAN KANTARCI (Karacahisar/Suçikan 6.4.2018)

Zeytin yapraklarının üstüne kömür ocağının tozu, kamyon ile taşımada çıkan toz, termik santralin bacasından atılan kül yağıyor. Yaprığın gözeneklerini tıkıyor. Havayı emdirip, tozu ve külü filtrede toplayıp, tarttık. Yaprak üstünde biriken toz ve kül resimde görülüyor.

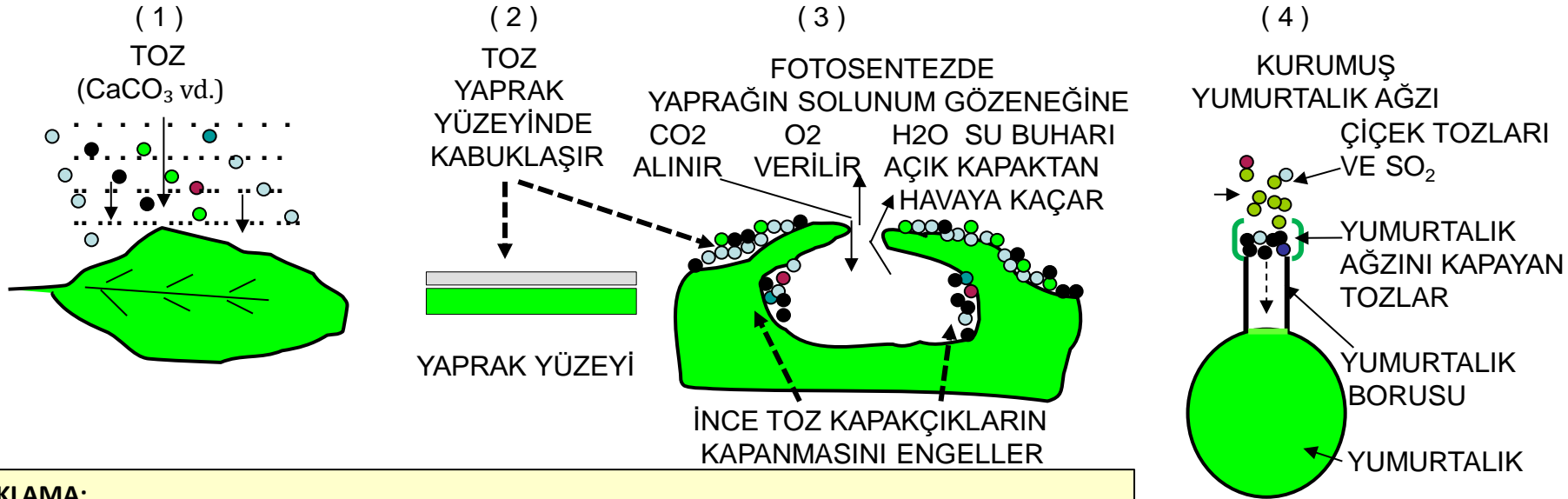
Termik Santralin bacasından çıkan kükürtdioksit (SO₂) zeytin yapraklarında klorofilli hücreleri yakıyor. Yumurtalık ağzını kurutuyor. Döllenmeyi önüyor. Meyva verimini azaltıyor. Solunumu için karbonhidrat [C₆H₁₂O₆] üretemeyen Yapraklar kuruyorlar. Ağaçlar da ölüyor. Kök Solunumu için de karbonhidrat gereklidir.

M. DOĞAN KANTARCI

ŞEKİL 5. AÇIK OCAK İŞLETMELERNDEN, TAŞ KIRMA MAKİNALARINDAN VE TERMİK SANTRAL BACASINDAN ÇIKAN TOZ ÇEVREDEKİ BİTKİLERİN YAPRAK YÜZEYLERİNDE BİRİKİR, SOLUNUMU VE FOTOSENTEZİ ENGELLER (ÖRNEK ZEYTİN YAPRAKLARINA OLUMSUZ ETKİLERİ)

AÇIK OCAK İŞLETMESİNDEN (TAŞ OCAĞI, KÖMÜR OCAĞI vd.) VE TERMİK SANTRAL BACASINDAN ÇIKAN TOZUN İÇİNDE KİREÇLİ MATERYAL VEYA KİREÇ TAŞI TOZU (CaCO_3 , CaO) VARDIR. TERMİK SANTRAL BACASINDAN KÜKÜRT DİOKSİT (SO_2) TE SALINMAKTADIR.

1. TOZ VE SO_2 ZEYTİN AĞACININ YAPRAKLARINA KONAR.
2. GECE NEMİ İLE NEMLENEN TOZ, GÜNDÜZ KURUYARAK YAPRAK YÜZEYİNDE KABUKLAŞIR. ÖZELLİKLE KİREÇ TOZU (CaO VE CaCO_3) ÇİĞ VE HAVA NEMİ İLE GECE $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ 'A DÖNÜŞÜR. SÖNMEMİŞ KİREÇ OLAN CaO SU İLE BİRLEŞİNCE ISI ÇIKARIR. HÜCRELERİ YAKAR. BU KALSİYUM BİKARBONAT GÜNDÜZ HAVA ISINDIĞINDA KURUYARAK DİĞER TOZ TANECİKLERİNİ DE BİRBİRİNE YAPIŞTIRIR. YÜZEYİ TOZ KABUĞU İLE KAPLANMIŞ OLAN YAPRAK YETERLİ GÜNEŞ ENERJİSİ ALAMAZ, FOTOSENTEZ VE SOLUNUM GÜCÜ AZALIR. BU AZALMA AĞACIN BESLEME, MEYVE VERME VE BÜYÜTME GÜCÜNE OLUMSUZ ETKİ YAPAR.
3. İNCE TOZ YAPRAĞIN SOLUNUM GÖZENEKLERİNİ TIKAR. GÖZENEK KAPAKÇIKLARININ KAPANMASINI ENGELLER. GÖZENEK KAPAKÇIKLARI KAPANAMAYAN YAPRAK DEVAMLILIK İLE SU KAYBEDER VE BİR TÜR "FİZYOLOJİK KURAKLIK ETKİSİ" OLAYI GERÇEKLEŞİR.
4. KİREÇ TAŞI TOZLARI İLE SO_2 DİŞİ ÇİÇEĞİN YUMURTALIK BORUSUNUN AĞZINA KONAR VE BURADAKİ YAPIŞKAN SIVIYI KURUTUR. ÇİÇEK TOZLARI YUMURTALIK AĞZINA YAPIŞAMAZ VE YUMURTALIK AĞZINA TAŞINAMAZ. BU DURUMDA AĞAÇ ÇİÇEK AÇAR. AMA DÖLLENME GERÇEKLEŞMEDİĞİ İÇİN MEYVE VERİMİ AZALIR.

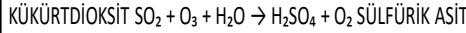
AÇIKLAMA:

1. KIZILÇAMLARIN İBRE YÜZEYLERİNDE BİRİKEN TOZ DA FOTOSENTEZE AYNI OLUMSUZ ETKİYİ YAPAR.
2. KIZILÇAMLARIN İBRELERİNDEKİ KLOROFİLLİ HÜCRELERİN KARBONHİDRAT ÜRETİMLERİ AZALIR.
3. TOZ KIZILÇAM AĞAÇLARININ KABUK ARALIKLARINI VE YÜZEYLERİNİ KAPLAR. PAMUKLU KOŞNİLİN SOLUNUMUNU ENGELLER. SALINAN BALSIRANIN DA KABUK YÜZEYİNE ÇIKMASINI DA ENGELLER.
4. KARBONHİDRAT ÜRETİMİNİN AZALMASI, ÜRETİLEN BALSIRANIN KABUK YÜZEYİNE ÇIKAMAMASI, YETERİNCE HAVA ALAMAYAN PAMUKLU KOŞNİLLERİN ÖLÜMÜ ÇAM BALI ÜRETİMİNİ ETKİLER.

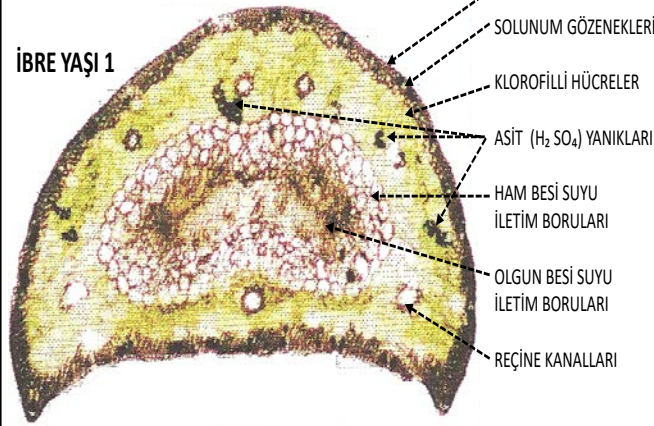
KİREÇ TOZU (CaCO_3 VE CaO) İLE KÜKÜRT DİOKSİT (SO_2) YUMURTALIK AĞZI SIVISINI KURUTUR VE ÇİÇEK TOZU YUMURTALIK AĞZINA ULAŞAMAZ. DÖLLENME OLMAZ. MEYVE VERİMİ AZALIR.

TABLO 4.1. KÜKÜRTDİOKSİT'İN SÜLFÜRİK ASİTE DÖNÜŞÜMÜ

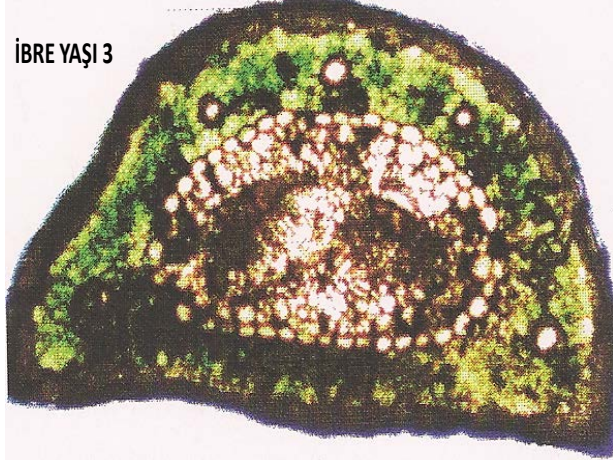
İBRE YAŞI 1

TABLO 4.2. AZOTOKSİTLERİN NİTRİK ASİTE DÖNÜŞÜMÜ

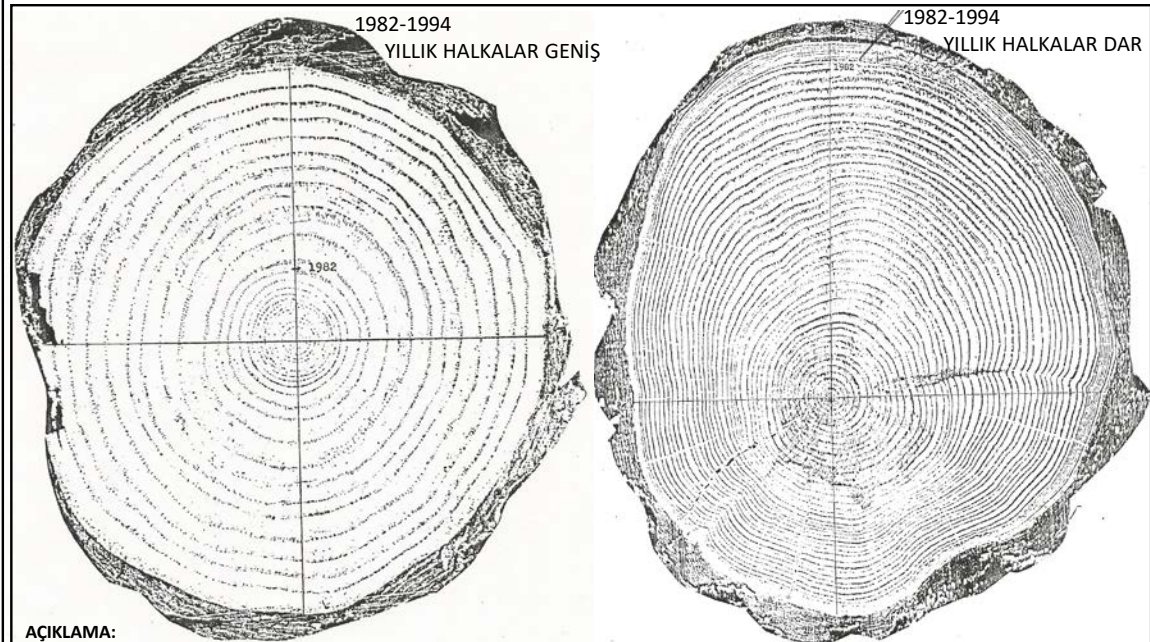
DİAZOT MONOKSİT	$N_2O + O_2 \rightarrow 2NO + O$	AZOTMONOKSİT
AZOTMONOKSİT	$NO + O_2 \rightarrow NO_2 + O$	AZOTDİOKSİT
OKSİJEN (atom)	$O + O_2 \rightarrow O_3$	OZON
AZOTDİOKSİT	$2NO_2 + O_3 \rightarrow N_2O_5$	AZOTPENTAOKSİT
AZOTPENTAOKSİT	$N_2O_5 + H_2O \rightarrow 2HNO_3$	NİTRİK ASİT

İBRE YAŞI 3

ASİT YANIKLARI İBRE KESİTİNİ KAPLAMIS. KLOROFİLLİ HÜCRELERİN PEK ÇOĞU FOTOSENTEZ YAPAMAZ / KARBONHİDRAT ÜRETEMEZ DURUMDA. İBRE ÖLÜYÜR. YETERSİZ BESİN MADDESİ ÜRETİMİ AĞACIN YILLIK HALKALARININ DARALMASINA SEBEP OLUR. DAHA İLERİ ETKİLENMEDE AĞAÇ SOLUNUM YAPAMADIĞI İÇİN ÖLÜR.

M. DOĞAN KANTARCI

AÇIKLAMA:

1. Yatağan termik santralının bacalarında salınan kükürtdioksit (SO₂) ağaçların yapraklarındaki klorofilli hücrelerde sülfürik asite (H₂SO₄) dönüştürüldüğü, bu hücreleri tahrip ettiği için ağaçlar yeterince beslenememiş, kurumuşlar veya dar yıllık halka geliştirmişlerdir.
2. Orman ağaçlarının dar yıllık halka geliştirmesi odun artımında önemli bir gerilemeye sebep olmuştur. Yatağan Orman İşletmesi bu artım kaybının ve kuruyan kızılçam ağaçlarının yaşı ile idare süresi arasındaki odun üretim farkının ve de ağaçlandırma masraflarının ödenmesi için dava açmıştır. Ancak o zamanki hükümet bu davanın geri alınması için baskı yapmıştır.
3. Zeytin ağaçları ve meyve veriminin azalması üzerine köylüler de dava açmışlardır. Bu davalar kazanılmış, yüksek tazminatlar ödenmiştir.

KAYNAK: Ö. Karaöz 1994

M. DOĞAN KANTARCI

Kükürtdioksit (SO₂) yapraklardaki klorofilli hücrelerde oksitlenip, sülfürik asit'e (H₂SO₄) dönüşür. Azot oksitler de (N₂O, NO, NO₂) oksitlenip, nitrik asit'e (HNO₃) dönüşür. Bu asitler klorofilli hücreleri yakar. Klorofilli tahrip olan hücreler solunum için karbonhidrat (Glükoz) ve büyümek için proteinler ile diğer organik maddeleri üretmez. Ağaç ölür veya yıllık halkaları daralır (Odun verimi azalır). Tohum ve meyva verimi de azalır.

M. DOĞAN KANTARCI

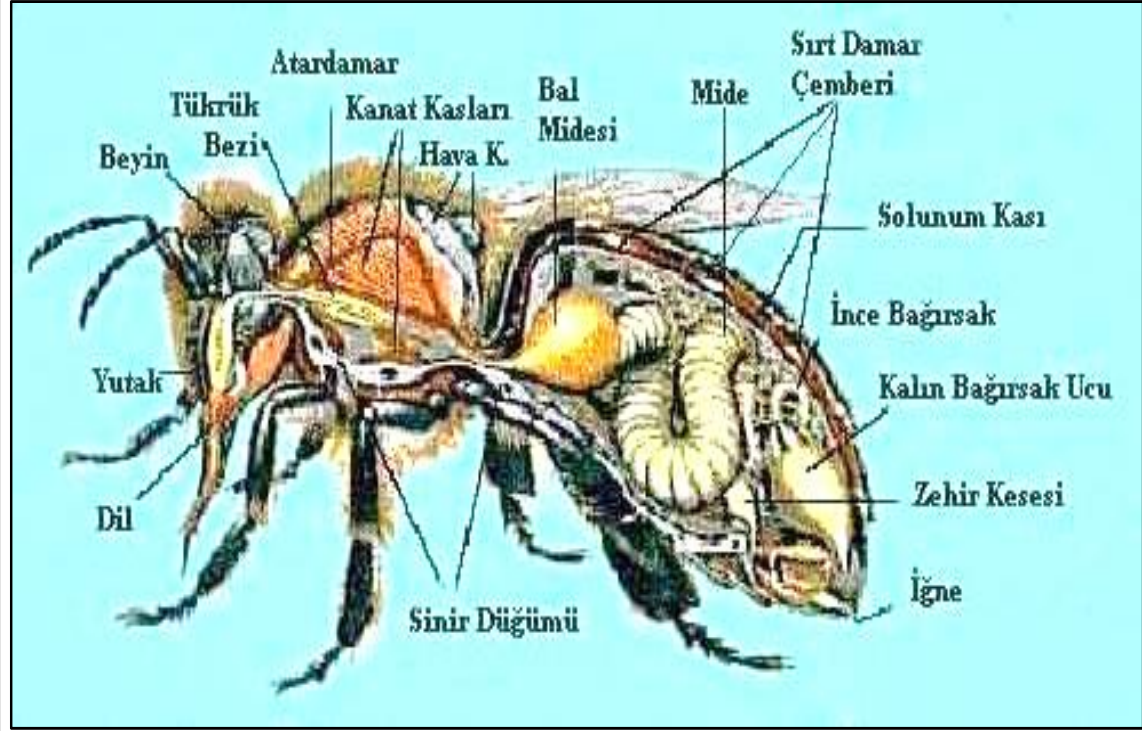
RESİM 7. KIZILÇAMIN GÖVDESİNDE BALSIRA (Kabuklu koşnil ağacın soymuk tabakasındaki şekerli suyu emip, beyaz köpükler halinde dışkılıyor. Arılar da bu tatlı balsırayı emip, çam balı yapıyorlar.)

KAYNAK: M. D. Kantarcı 2012

M. DOĞAN KANTARCI

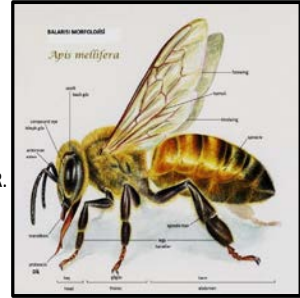
ŞEKİL 11. BAL ARISI; ANATOMİK YAPISI, DİLİ VE BAL ÜRETİMİNDE $\emptyset \leq 10 \mu\text{m}$ İLE $\emptyset \leq 100 \mu\text{m}$ OLAN TANECİKLERİ TOPLAMASI

ARILARIN DİL BOYUTU, ÇİÇEK NEKTARINI EMMESİ, ÇİÇEK TOZU (Polen) TOPLAMASI

1. ARILARIN DİLLERİNİN 6-9 mm ARASINDA DEĞİŞTİĞİ, KAFKAS ARISININ DİLİNİN 7,4 mm, MISIR ARISININ DİLİNİN 5,7 mm OLDUĞU BİLDİRİLMİŞTİR (FARK 1,7 mm). KAFKAS ARISI UZUN DİLİ İLE DAHA DERİNDEKİ ÇİÇEK NEKTARLARINI ALABİLİR. ARI DİLİ İLE EMDİĞİ ÇİÇEK NEKTARLARINI BAL MİDESİNE AKTARIR.
2. ÇİÇEK TOZLARI 6-200 μm BOYUTLARI ARASINDADIR. ARILAR VD BÖCEKLER ÇAPI 100 μm CİVARINDAKİ ÇİÇEK TOZLARINI TAŞIRLAR (Allerji yapan çiçek tozları çapı 20-60 μm civarında olanlardır.).
3. ARI DİLİ İLE BALSIRAYA VEYA ÇİÇEK TAÇ YAPRAĞI DİBİNE YAPIŞMIŞ OLAN $\emptyset \leq 10 \mu\text{m}$ TANECİKLERİ DE ALIR. ÇİÇEK TOZLARI ARASINA ÇÖKELMİŞ $\emptyset \leq 100 \mu\text{m}$ OLAN TANECİKLERİ DE TOPLAR. TAŞ OCAKLARINDAN KAYNAKLANAN TOZLAR İLE TERMİK SANTRAL BACALARINDAN ÇIKAN KÜLLER ARILARA ZARAR VERİR VE BALDA AĞIR METAL İLE DİĞER KİRLENMELERİNE SEBEP OLUR.

KAYNAK: Avcı, M., Kantarcı, M.D. 2018

Ocaklardan ve kamyon taşımacılığında çıkan tozla, bacalardan çıkan kül ve gazlar Balsıra yapan kabuklu koşnili de etkiliyor.

Balsıradan çam balı yapan arılar da etkileniyorlar ve zehirleniyorlar.

Kömürdeki ağır metaller de ($\emptyset < 2,5 \mu\text{m}$ boyutunda) (Arsenik dahil) bala geçiyor.

Çam balı üretimi azaldı ve içeriği tartışılıyor.

M. DOĞAN KANTARCI

RESİM 8. KÖMÜR YATAĞI KALIN VE SERT BİR KİREÇTAŞI KÜTLESİNİN ALTINDADIR.

ALTI VE ÜSTÜ KİREÇTAŞI OLAN, YIĞILMIŞ KAZI MATERYALİNİN DE FARKLI BOYUTTAKİ TAŞLARDAN OLUŞAN BU DEV ÇUKURU HANGİ TOPRAK İLE DOLURUP, NASIL AĞAÇLANDIRACAĞIZ?

ÖZETLERSEK

21.9.2017 gün ve 30187 sayılı Maden Yönetmeliğinin 115. maddesine eklenmek üzere 1.3.2022 tarihinde yayınlanan ve hemen uygulanması istenen 4. fıkranın hukuki bir geçerliliği yoktur. Uygulanması da mümkün değildir.

“Zeytinciliğin İslâhı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun” (Nu. 3573) 26.1.1939 tarihli Kanun (7.2.1939 gün ve 4126 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır) ile, bu kanunun bazı hükümlerinin değiştirildiği 28.2.1995 tarihli 4086 sayılı Kanun’un (8.3.1995 gün ve 22221 sayılı Resmî Gzt) 14. Ve 20. Maddelerine göre zeytinliklerin kaldırılıp veya başka yere taşınıp, altındaki kömürün açık ocak işletmesi ile çıkarılması da mümkün değildir. Zeytinlikleri toz veya gaz zararları etkisinde bırakmak ta suçtur. Kömürde 46 ağır metal var. Bunlar baca gazları ile meyvaya konup, dokusuna geçiyorlar.

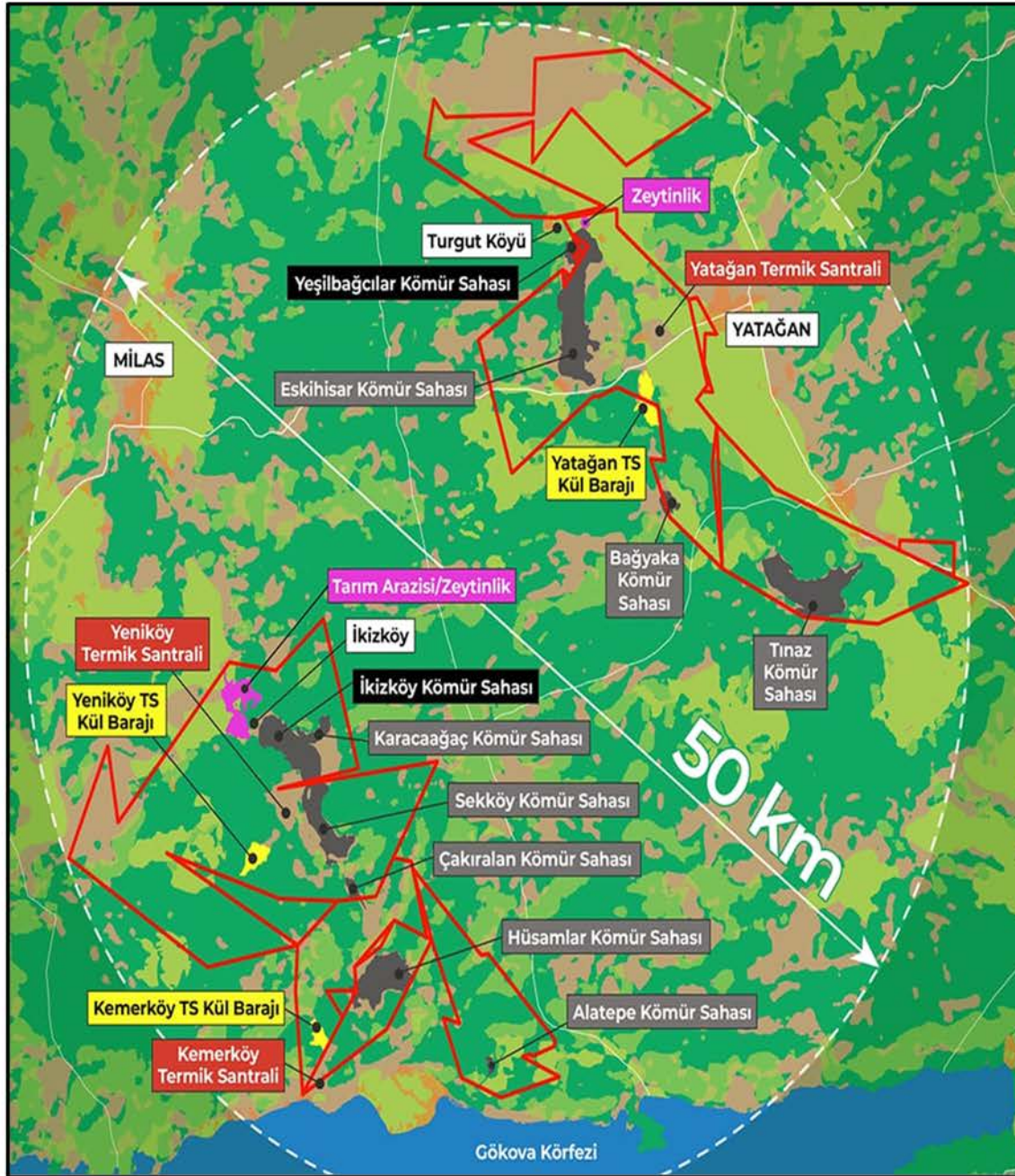
Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrali çevresinde 1993-94 yıllarında yaptığımız araştırmalarda orman ağaçları ve zeytinliklere zararlı etkileri ortaya konulmuştur. Yeniköy Termik Santrali çevresinde 2018 yılında yaptığımız araştırmalar da toz ve gaz zararlarının orman ağaçları ile zeytinlikler üzerindeki etkisinin devam ettiğini göstermektedir.

Zeytin ağaçlarının taşınması çok sorunlu olup, tutmalarının sağlanması büyük masrafları ve hassas bakımı gerektirmektedir. Bütün bunlar yapılabilsede ağaçların kısıtlı olarak meyva verimi 5-7 yıl gibi uzun bir sürede mümkün olabilmektedir. Bu sebeple zeytinliklerin de taşınması mümkün değildir.

Açılan kömür ocaklarının kireçtaşı yarmalarının ve tabanlarının doldurulup, ağaçlandırılması, hele zeytinlik yetiştirilmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak; termik santrallerin ihtiyacı olan kömürün zeytinliklerin ve ormanın kaldırılması ile temini mümkün görünmemektedir. Günümüze kadar yapılan uygulamaların ekolojik maliyeti ve olumsuz sosyal etkileri onarılamaz ölçüdedir. Termik santrallerin ürettiği elektrik ticari işletmelerde kullanıldığı için kamu yararına bir üretim olduğu da tartışmalıdır. Bölgedeki kömür varlığının 1982-83 yıllarından beri (Yatağan Termik Santrali) geçen 40 yıllık açık ocak işletme yönteminin sonuçları tahrip edicidir. Eğer termik santraller ve enerji üretimi devam ettirilecekse, bölgedeki kömürün yer altı işletmesi olarak çıkarılıp, kullanılması gerekmektedir. **Yeraltı işletmesi ekolojik maliyeti azaltacaktır. Elektrik enerjisinin maliyeti de doğal olarak (Ekolojik maliyet katkısı) ile yükselecektir.**

HARİTA 1. MUĞLA İLİNDEKİ 3 TERMİK SANTRALİN KÖMÜR OCAKLARI VE ESKİHİSAR 1983'TEN, SEKKÖY 1986'DAN BERİ GELİŞİMİ

YANGINDA O DA YANAR.

AMA UYUYAN BİR GÖZ VE ONU BESLEYEN BİR SU KANALI KALMIŞSA ORADAN SÜRGÜN VERİR.

KAYNAK: Fotoğrafi kim çekmiş bulamadım. O kişiye teşekkürlerime.

M. DOĞAN KANTARCI

Kilometre (km)

